

Επίλυση διαφορών στις συμβάσεις κατασκευής έργων

Από την ώρα που δύο ή περισσότερα μέρη συνάπτουν μία σύμβαση για την υλοποίηση ενός έργου είναι σχεδόν βέβαιο ότι σε κάποιο στάδιο θα παρουσιαστούν θέματα για τα οποία τα συμβαλλόμενα μέρη θα διαφωνήσουν και ενδεχόμενα οι διαφωνίες τους να μην ξεπεραστούν και να πάρουν σοβαρότερη μορφή εξελισσόμενες σε αντιδικία μεταξύ τους. Αυτό είναι κάτι που παρουσιάζεται σε όλα τα μέρη του κόσμου.

Στο παρόν άρθρο δεν θα ασχοληθούμε με τις γενεσιουργές αιτίες των διαφωνιών και αντιδικιών, αλλά θα περιοριστούμε στο να εξετάσουμε συνοπτικά τις δυνατότητες και τους μηχανισμούς αντιμετώπισης αυτού του δυσάρεστου και οδυνηρού, πολλές φορές, ενδεχόμενου.

Σε αρκετές περιπτώσεις η διαδικασία για επίλυση της διαφοράς στοιχίζει πολύ περισσότερα από το ποσό της διαφοράς.

Έχοντας λοιπόν ως δεδομένο ότι σε περίπτωση που παρουσιαστούν διαφωνίες κατά την εξέλιξη ενός έργου, αυτές θα πρέπει να επιλυθούν κατά τρόπο που να μην επηρεαστεί η όλη εξέλιξη του έργου, οι συμβάσεις που υπογράφονται εμπεριέχουν όρους οι οποίοι εφαρμόζονται παρέχοντας τους ανάλογους μηχανισμούς.

Η διεθνής εμπειρία κατέδειξε σχεδόν το αυτονόητο, ότι δηλαδή, οι μηχανισμοί αυτοί θα πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα για επί-

λυση των διαφορών κατά δίκαιο και αντικειμενικό τρόπο, σύντομα, στο ελάχιστο κόστος, διαφυλάσσοντας τις σχέσεις των αντιδικούντων μερών σε καλά επίπεδα. Κάθε απόκλιση από αυτές τις παραμέτρους λειτουργεί εις βάρος της καλώς νοούμενης βασικής επιθυμίας των συμβαλλόμενων μερών και πολλές φορές διακυβεύεται και αυτή η συνέχιση και ολοκλήρωση του έργου.

Οι διάφοροι τύποι κατασκευαστικών συμβολαίων, διαλαμβάνουν όρους για την επίλυση των διαφορών σε περίπτωση που αυτές αναφύονται σε οποιοδήποτε στάδιο της υλοποίησης της σύμβασης.

Μία μέθοδος είναι να παραπέμπεται η επίλυση των διαφορών στα δικαστήρια, μια δεύτερη και αρκετά διαδεδομένη είναι η παραπομπή σε διαπαισία όπου τα μέρη επιλέγουν τον διαιτητή ή τους διαιτητές.

Υπάρχουν κάποιες ουσιαστικές διαφορές μεταξύ της παραπομπής σε δικαστήριο και της παραπομπής σε διαπαισία.

Στην περίπτωση των δικαστηρίων, είναι μια δημόσια διαδικασία, δεν υπάρχει εμπιστευτικότητα, τα μέρη δεν έχουν ουσιαστικά έλεγχο πάνω στη διαδικασία ούτε και ποιος θα επιλύσει τη διαφορά, ενώ στην περίπτωση της διαπαισίας τα μέρη δεν εκτίθενται δημόσιας, αποτελεί ιδιωτική εμπιστευτική διαδικασία, μπορούν να επιλέξουν τον διαιτητή,

να καθορίσουν τους όρους εντολής του, το πλαίσιο πραγματοποίησης της διαδικασίας π.χ. τον τόπο, και σε κάποιο βαθμό να έχουν έλεγχο στον χρόνο, το κόστος κ.λπ.

Εμπειρίες από τον διεθνή χώρο κατέδειξαν την ανάγκη για αναζήτηση και εφαρμογή ακόμη πιο ελεύθερων και ευέλικτων διαδικασιών, με στόχο την εξυπηρέτηση της βασικής επιθυμίας των μερών, τον περιορισμό, δηλαδή, στο ελάχιστο δυνατό των δυσάρε-

στων και αρνητικών επιπτώσεων που εξαρτώνται άμεσα από τη μέθοδο που θα επιλεγεί.

Αυτές οι μέθοδοι είναι γνωστές ως εναλλακτικές μέθοδοι επίλυσης διαφορών (Alternative Dispute Resolution methods) και είναι διεθνώς γενικά παραδεκτό ότι προσφέρουν σημαντικά πλεονεκτήματα στα μέρη.

Οι κυριότερες από αυτές τις μεθόδους είναι η Διαπραγμάτευση για εξεύρεση κοινά αποδεκτού διακανονισμού, η Διαμεσολάβηση, ο Πρώτος Κριτής, ο Συμβιβασμός, η Μικρή Δίκη, ο Φιλικός Διακανονισμός κ.λπ. Η επιλογή της καταλληλότερης μεθόδου ή και συνδυασμός αυτών μπορεί, πράγματι, να αποβεί σωτήριος για την τύχη ενός έργου και πολύ περισσότερο των ιδίων των μερών που αντιδικούν.

Είναι αναμενόμενο ότι μία παρατεταμένη περίοδος αντιδικίας μεταξύ των μερών θα

δημιουργήσει τις σχέσεις τους, θα επιφέρει καχυποψία και αντιδράσεις εκατέρωθεν, θα καταστρέψει κάθε ενδεχόμενο συνεργασίας και επίδειξης καλής πίστης -στοιχεία απαραίτητα για την ομαλή εξέλιξη του έργου- και θα επιφέρει δυσβάστακτες πολλές φορές οικονομικές επιπτώσεις.

Το **ETEK**, αναγνωρίζοντας την ανάγκη για παροχή δυνατότητας επίλυσης των διαφορών εκτός των δικαστηρίων και θέλοντας να συνδράμει προς την κατεύθυνση της ομαλότερης επίλυσης των διαφορών και αντιδικιών, προχώρησε στη δημιουργία υπηρεσίας διαπαισιών **ETEK** που να ανταποκρίνεται σε διεθνή πρότυπα λειτουργίας και ποιότητας, κατάρτιση μπρώτο Διαπαισιών **ETEK**, θέσπιση Κανονισμού Ηθικής Διαπαισιών **ETEK**, διοργανώνει σεμινάρια και διαλέξεις και προωθεί την εκπαίδευση των μελών του, με κύρια επιδίωξη τη συνεχή βελτίωση και αναβάθμιση των υπηρεσιών του.

Η διεύρυνση των υπηρεσιών και η παροχή δυνατοτήτων εφαρμογής και άλλων εναλλακτικών μεθόδων επίλυσης των διαφορών/αντιδικιών πέραν των δικαστηρίων και της διαπαισίας θεωρείται, πλέον, δεδομένη λόγω και των πραγματικών, αναγνωρισμένων, διεθνώς, πλεονεκτημάτων που προσφέρονται από αυτές τις μεθόδους.

* Ο Στέλιος Αχνιώτης είναι πρόεδρος **ETEK**, πολιτικός μηχανικός.

Του Στέλιου Αχνιώτη*

ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Πεμ, 28 Νοέμβριος 2013, p.22

Αποδελτίωση:28/11/2013

